МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра обліку та аудиту

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Державний фінансовий контроль в сфері будівництва»

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня
ІІ курсу, групи_____ ,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Державний аудит; судово-економічна експертиза у фінансових розслідуваннях»

_____ Ольшевський Олексій Олександрович
підпис здобувача вищої освіти

Науковий керівник _____ Міщенко Т.М., к.е.н., доцент
підпис

Гарант освітньо-професійної програми _____ Лісовий А.В., д.е.н., професор
підпис

Допущено до захисту рішенням кафедри
протокол від «28» 01 2025 № 2

Завідувач кафедри _____ Лісовий А.В., д.е.н., професор
підпис

Ірпінь – 2025

Реєстрація № 9 28.01.2025
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту Т.М. Мінуренко
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 75/С/4 07.02.
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: Лавренков Ю.М.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Члени комісії: Лісовий А.В.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Панасюк О.В.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

Савченко А.М.
(підпис) (ініціали, ПІБ)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, ПІБ
ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ НАУКОВИМ КЕРІВНИКОМ				
1. Зміст роботи (наукова і практична значимість роботи, її наукова новизна, глибина дослідження, здатність екстраполяції теоретичних висновків до практичних ситуацій, наявність сильних і слабких сторін, логічність та послідовність викладення матеріалу тощо)	від 0 до 30	21		
2. Рівень підготовки здобувача (володіння професійною термінологією, вміння здійснювати аналіз, приймати рішення, вносити пропозиції тощо)	від 0 до 10	7		
3. Ставлення здобувача до виконуваної роботи (дотримання календарного плану, урахування пропозицій і зауважень наукового керівника, оформлення роботи тощо)	від 0 до 10	5		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	33		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 30	27		
4. Апробація (участь у конференціях, публікація статті)	від 0 до 10	0		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	42		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	75		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
75	C	4	07.02.	Лавренова І.М. Лісовець А.В. Панасенко В. Савченко А.І.

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	Д	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	ЄХ	2 (незадовільно)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота - «Державний фінансовий контроль у сфері будівництва»

Мета роботи полягає в узагальненні теоретико-методичних та практичних аспектів державного фінансового контролю та надання пропозицій щодо його удосконалення в сфері будівництва.

Завданнями роботи є

- дослідження теоретичних основ державного фінансового контролю у сфері будівництва;
- визначити сутність державного фінансового контролю, його принципи, суб'єктивність та необхідність здійснення в сфері будівництва;
- характеризувати основні показники діяльності Державної аудиторської служби України;
- виокремлення методичних та практичних аспектів державного фінансового контролю у сфері будівництва;
- дослідити види та форми державного фінансового контролю;
- практика проведення фінансового аудиту в сфері будівництва;
- визначити методи удосконалення державного фінансового контролю у сфері будівництва;
- підкреслити проблеми державного фінансового контролю у сфері будівництва та напрями їх вирішення;
- запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності державного фінансового контролю у сфері будівництва.

Предметом дослідження є виступають теоретико-методичні та практичні основи державного фінансового контролю в сфері будівництва.

Об'єктом дослідження виступає процес державного фінансового контролю в сфері будівництва.

Базою дослідження є Державна аудиторська служба України.

За результатами дослідження сформульовані основні проблеми та напрямки вдосконалення державного фінансового контролю у сфері будівництва

в Хмельницькій області, зокрема, щодо підвищення ефективності контролю за витратами на будівельні об’єкти, оптимізації механізмів перевірок та запобігання корупційним ризикам. Визначено необхідність удосконалення нормативно-правової бази та координації між державними органами, що включають контроль у будівельній сфері.

Одержані результати можуть бути використані органами державного фінансового контролю для розробки рекомендацій щодо вдосконалення процедур контролю у сфері будівництва, а також для підвищення рівня прозорості у використанні державних коштів на будівельних об’єктах у Хмельницькій області. Практичні рекомендації можуть бути корисними для місцевих органів влади, а також для підприємств та інвесторів, які розміщують будівельну діяльність в регіоні.

Дипломна робота містить 58 сторінок, 4 таблиці, 9 рисунків, список використаних джерел з 41 найменувань, 2 додатки.

Ключові слова: будівництво, контроль, фінансування, ефективність, держава, місцеві органи.

Рік виконання дипломної роботи 2023-2024

Рік захисту роботи 2025

ANNOTATION

Qualification work - 'State financial control in the field of construction'

The purpose of the work is to summarise the theoretical, methodological and practical aspects of state financial control and to provide proposals for its improvement in the field of construction.

The objectives of the work are

- to study the theoretical foundations of state financial control in the field of construction;

- to define the essence of state financial control, its principles, subjectivity and the need for its implementation in the construction sector;

- to characterise the main performance indicators of the State Audit Service of Ukraine;

- to identify methodological and practical aspects of state financial control in the field of construction;

- to study the types and forms of state financial control;

- practice of conducting financial audit in the field of construction;

- to identify methods of improving state financial control in the field of construction;

- to emphasise the problems of state financial control in the field of construction and the directions of their solution;

- to propose recommendations for improving the efficiency of state financial control in the field of construction.

The subject of the study is the theoretical, methodological and practical foundations of the state financial control in the field of construction.

The object of the study is the process of state financial control in the field of construction.

The basis of the study is the State Audit Service of Ukraine.

Based on the results of the study, the main problems and directions for improving the state financial control in the field of construction in Khmelnytsky region are formulated, in particular, to increase the efficiency of control over the costs of

construction projects, optimise inspection mechanisms and prevent corruption risks. The need to improve the regulatory framework and coordination between government agencies involved in controlling the construction sector is identified.

The obtained results can be used by the state financial control bodies to develop recommendations for improving control procedures in the construction sector, as well as to increase the level of transparency in the use of public funds at construction sites in Khmelnytskyi region. The practical recommendations can be useful for local authorities, as well as for enterprises and investors that conduct construction activities in the region.

The thesis contains 58 pages, 4 tables, 9 figures, a list of

of 48 references, 2 appendices.

Keywords: construction, control, financing, efficiency, derazhava, local authorities.

Year of completion of the thesis 2023-2024

Year of thesis defence 2025

ЗМІСТ

ВСТУП 17
РОЗДІЛ 1 20
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА 20
1.1. Сутність державного фінансового контролю, його принципи, суб'єктність та необхідність здійснення в сфері будівництва 20
1.2. Характеристика та основні показники діяльності Державної аудиторської служби України 31
РОЗДІЛ 2 40
МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДАСУ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ) 40
2.1. Види та форми державного фінансового контролю 40
2.2. Практика проведення фінансового аудиту в сфері будівництва 45
РОЗДІЛ 3 50
УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДАСУ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ) 50
3.1. Проблеми державного фінансового контролю у сфері будівництві та напрями їх вирішення 50
3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності державного фінансового контролю у сфері будівництві 53
ВИСНОВКИ 58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 61
ДОДАТКИ 65

ВСТУП

Державний фінансовий контроль є однією з ключових складових системи управління державними фінансами, що забезпечує законність, ефективність та доцільність використання бюджетних коштів. У сфері будівництва, яка характеризується високим рівнем капіталомісткості та складною структурою фінансових відносин, роль державного фінансового контролю набуває особливого значення. Це обумовлено необхідністю запобігання нецільовому використанню ресурсів, забезпечення якості виконання будівельних проєктів та прозорості фінансових операцій.

Актуальність теми магістерського дослідження обумовлена зростанням обсягів державного фінансування будівельних проєктів, що потребує ефективного контролю за їх виконанням. В умовах децентралізації управління фінансами, реформування контролюючих органів та впровадження сучасних технологій аудит став важливим інструментом для підвищення прозорості та ефективності використання бюджетних коштів. Недоліки в організації та реалізації державного фінансового контролю у сфері будівництва можуть призводити до значних фінансових втрат, що підкреслює необхідність вдосконалення існуючих механізмів державного фінансового контролю.

Інформаційна основа роботи: Воленко В.Г. вивчає досвід державного фінансового контролю в умовах децентралізації [7]. Він зазначає, що в процесі децентралізації важливо посилити роль місцевих органів для контролю за ефективним управлінням фінансами на місцях.

Мета роботи. Узагальнення теоретико-методичних та практичних аспектів державного фінансового контролю та надання пропозицій щодо його удосконалення в сфері будівництва.

Задля досягнення поставленої перед нами мети варто виконати наступні **завдання** дослідження :

- дослідження теоретичних основ державного фінансового контролю у сфері будівництва;

- визначити сутність державного фінансового контролю, його принципи, суб'єктивність та необхідність здійснення в сфері будівництва;
- характеризувати основні показники діяльності Державної аудиторської служби України;
- виокремлення методичних та практичних аспектів державного фінансового контролю у сфері будівництва;
- дослідити види та форми державного фінансового контролю;
- практика проведення фінансового аудиту в сфері будівництва;
- визначити методи удосконалення державного фінансового контролю у сфері будівництва;
- підкреслити проблеми державного фінансового контролю у сфері будівництва та напрями їх вирішення;
- запропонувати рекомендації щодо підвищення ефективності державного фінансового контролю у сфері будівництва.

Об'єктом дослідження є процес державного фінансового контролю в сфері будівництва.

Базою дослідження є державна аудиторська служба України.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні та практичні основи державного фінансового контролю в сфері будівництва.

Методи дослідження. У роботі використані методи аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, інтерпретації нормативно-правових актів, емпіричного дослідження, Таким чином, аналіз нормативних документів та порівняння зарубіжного досвіду дозволить оцінити ефективність існуючих практик, а емпіричний аналіз дасть можливість вивчити фактичний стан фінансового контролю в будівництві.

Джерелами інформації слугують нормативно-правові акти, такі як Бюджетний кодекс України та Закон України "Про державний фінансовий контроль", наукові статті та публікації, зокрема роботи Борисенка Л.М., Іваненко І. О., Шевченко О. В., Петренко В. М., Ковальчук О. А., Сергієнко Т. П. та інших авторів, які досліджують зарубіжний досвід та практикують державний

контроль. Доповненням є матеріали з офіційних сайтів, зокрема Бюро економічної безпеки України.

Наукова новизна полягає у визначенні ключових напрямів удосконалення державного фінансового контролю у сфері будівництва на основі аналізу діяльності Державної аудиторської служби України, зокрема управління західного офісу в Хмельницькій області.

Практична значущість магістерського дослідження полягає в розробці рекомендації щодо вдосконалення механізмів фінансового контролю в цій галузі, що дозволить підвищити ефективність використання державних коштів, запобігти корупційним проявам та забезпечити прозорість бюджетних витрат. Результати дослідження можуть бути застосовані органами державного фінансового контролю для вдосконалення практик перевірок та аудитів, а також для розробки нових нормативно-правових актів, спрямованих на підвищення фінансової відповідальності в будівництві. Крім того, впровадження пропонованих заходів дозволяє знизити ризики нецільового використання державних коштів у будівельних проектах і сприяти більш ефективному розвитку.

Структура дипломної роботи. Магістерське дослідження складається з вступу, 3 розділів, висновку, таблиць, рисунків, додатків та списку використаної літератури, який складається з 41 найменувань.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

1.1. Сутність державного фінансового контролю, його принципи, суб'єктність та необхідність здійснення в сфері будівництва

Державний фінансовий контроль є важливою складовою системою управління фінансовими ресурсами держави. Ця сфера відзначається значними фінансовими потоками, довготривалими інвестиційними циклами, а також підвищеним ризиком фінансових порушень, що обумовлює необхідність ефективного контролю. Для розуміння сутності державного фінансового контролю важливим є розуміння його концептуальних засад, принципів, суб'єктів, об'єктів та інструментів, які забезпечують прозорість і раціональне використання бюджетних коштів.

Державний фінансовий контроль — це система заходів, спрямованих на перевірку та забезпечення дотримання законодавства у сфері використання фінансових ресурсів. Він забезпечує оцінку ефективності, цільового використання бюджетних коштів і виконання фінансових зобов'язань. У сфері будівництва державний фінансовий контроль охоплює всі етапи реалізації проектів — від планування і виділення коштів [2].

Державний фінансовий контроль є інструментом забезпечення ефективного використання бюджетних коштів та іншої державної власності. В умовах ринкових перетворень та глобалізації економіки роль фінансового контролю набуває особливого значення. Він виступає основним засобом забезпечення належного виконання фінансових зобов'язань державними органами та організаціями перед суспільством, зокрема в таких галузях, як будівництво. Будівельний сектор, у свою чергу, є єдиним з найбільш важливих складових національної економіки, і забезпечення фінансової прозорості в цій галузі є невід'ємною частиною процесу забезпечення економічної стабільності

Державний фінансовий контроль є важливим інструментом забезпечення

економічної стабільності, ефективного використання державних ресурсів та попередження фінансових порушень. У сфері будівництва, яка є однією з ключових галузей економіки, питання фінансового контролю мають особливу актуальність через значні обсяги залучених коштів, складність фінансових операцій та високий ризик корупції.

Державний фінансовий контроль визначається як система заходів, спрямованих на перевірку законності, доцільності та ефективності використання фінансових ресурсів суб'єктами господарювання, які здійснюють свою діяльність за рахунок державного бюджету. У сфері будівництва це означає контроль за дотриманням норм і стандартів, правильністю використання бюджетних коштів, своєчасністю і якістю виконання будівельних робіт [2].

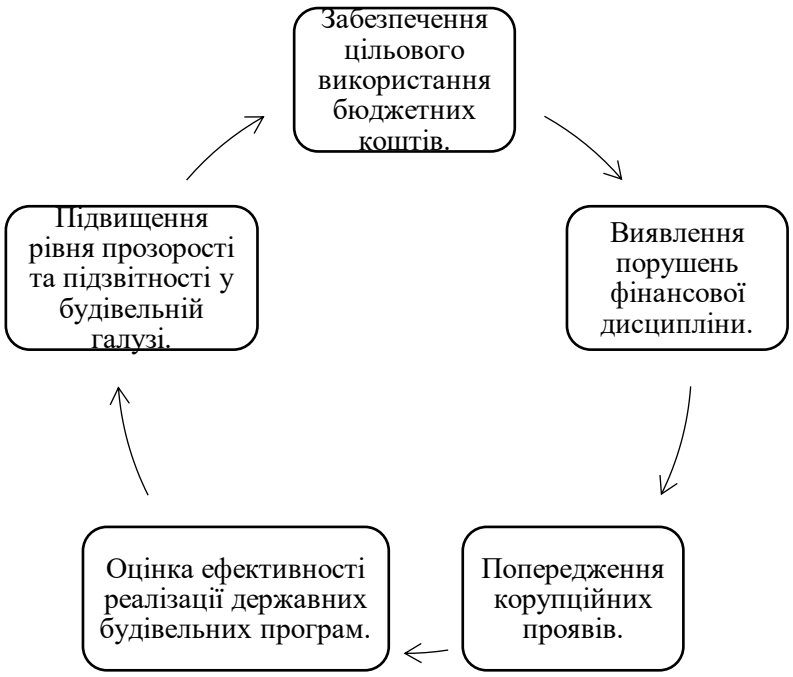

Рис. 1.1. Основні завдання державного фінансового контролю у сфері будівництва

Джерело. [2]

Державний фінансовий контроль у сфері будівництва здійснюється відповідно до положень законодавчих актів України, основними серед яких є:

− Бюджетний кодекс України — регулює порядок планування і використання бюджетних коштів [5]

− Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» — визначає принципи ведення бухгалтерського обліку в будівельних організаціях [17].

− Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» — закладає основи діяльності контролюючих органів [19].

− Закон України «Про публічні закупівлі» — встановлює правила проведення тендерів та укладення договорів у сфері будівництва [19].

Крім того, важливу роль відіграють підзаконні акти, державні будівельні норми (ДБН) та інструктивні документи контролюючих органів.

Державний фінансовий контроль у сфері будівництва здійснюється за допомогою різноманітних методів, зокрема:

− Документальні перевірки — аналіз первинної документації, контрактів, актів виконаних робіт.

− Економічний аналіз — оцінка економічної доцільності витрат на будівельні проекти.

− Інвентаризація — перевірка фактичної наявності будівельних матеріалів та обладнання.

− Аудиторські перевірки — незалежний аналіз фінансових операцій.

− Експертна оцінка — залучення спеціалістів для оцінки якості виконаних робіт.

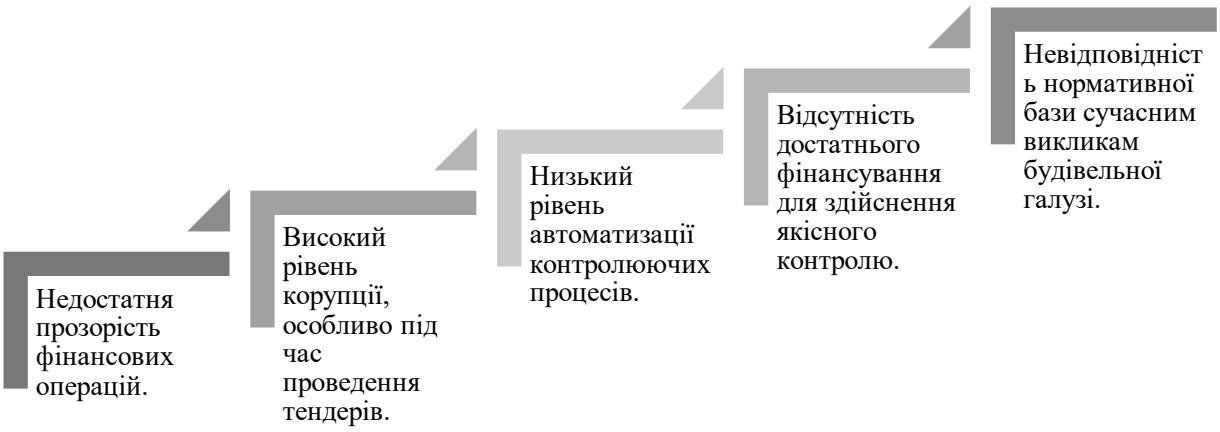

Рис. 1.3. Основні проблеми у сфері державного фінансового контролю

Джерело. [3]

Для підвищення ефективності державного фінансового контролю у сфері будівництва необхідно:

− Запровадити цифрові технології для автоматизації процесів контролю.

− Підвищити прозорість проведення публічних закупівель шляхом створення електронних платформ для моніторингу.

− Посилити відповідальність посадових осіб за порушення фінансової дисципліни.

− Розширити функції органів контролю для забезпечення їхньої незалежності.

− Покращити нормативно-правову базу шляхом прийняття нових стандартів і процедур.

Державний фінансовий контроль у сфері будівництва є невід'ємною частиною забезпечення економічної стабільності та ефективності використання бюджетних коштів. Удосконалення механізмів контролю, впровадження сучасних технологій та підвищення рівня прозорості фінансових операцій дозволять зменшити ризики корупції, покращити якість будівництва та забезпечити дотримання законності у цій важливій сфері.

Реалізація цих заходів сприятиме зміцненню довіри суспільства до державних інституцій та ефективному розвитку будівельної галузі в Україні.

Основним призначенням державного фінансового контролю є забезпечення економічної та ефективної витрати бюджетних коштів, недопущення корупційних схем і фінансових відносин у державних установах, а також надання достовірної інформації для формування державної політики.

Державний фінансовий контроль здійснює не тільки перевірку витрат державного бюджету, але й нагляд за діяльністю державних органів, місцевих бюджетів, а також юридичних осіб, які отримують державні фінансові ресурси у вигляді субсидій, грантів чи інших форм фінансування.

Принципи державного фінансового контролю починають основні засади його функціонування та ефективності. Вони служать орієнтирами для органів, що вивчають контроль, і забезпечують стабільність та цілість фінансової системи.

Рис. 1.4. Морфологічна декомпозиція визначення поняття «державний фінансовий контроль»

Джерело. [4]

Державний фінансовий контроль виконується в межах чинного законодавства. Контрольні органи повинні діяти відповідно до законів і нормативно-правових актів, що регулюють фінансову діяльність.

Процедури фінансового контролю мають бути невипередженими, незалежними і проводитися на основі об'єктивної інформації, що дозволяє отримати достовірні висновки щодо використання бюджетних коштів [5].

Перевірки і аудит повинні бути відкритими та доступними для громадськості. Інформація про результати фінансового контролю повинна опублікуватися, що сприяє підвищенню рівня довіри до державних органів. Фахівці, які мають фінансовий контроль, повинні мати відповідні знання, кваліфікацію та досвід для виконання своїх обов'язків, якщо перевірки потребують глибоких знань фінансових процесів і законодавства.

Завдання державного фінансового контролю не тільки в виявленні порушень, але й у визначених шляхів їх усунення, а також у запобіганні можливих зловживань у майбутньому.

Суб'єктами державного фінансового контролю є органи, які мають нагляд за використанням державних фінансових ресурсів, а також особи, які також підлягають перевірці.

Вищим органом, що здійснює фінансовий контроль в Україні, є Рахункова палата, яка перевіряє використання державних коштів. Також важливу роль відіграють Державна аудиторська служба та інші спеціалізовані органи, які контролюють різні сфери фінансів, зокрема у будівництві. Це державні органи, підприємства, установи, які забезпечують підтримку бюджетних витрат або взаємодіють з державним фінансуванням.

У сфері будівництва це можуть бути державні та комунальні підприємства, підрядні організації, що забезпечують будівельні роботи, а також органи місцевого самоврядування.

До цієї категорії відносяться органи прокуратури, які мають право використовувати нагляд за дотриманням фінансового законодавства, а також антикорупційні органи, які використовуються та запобігають зловживанням у процесі розподілу фінансових ресурсів.

Сфера будівництва є єдиною з найбільших фінансово активних галузей економіки, що потребує особливої уваги з боку держави.

Будівництво є дороговартісним процесом, де можуть бути залучені значні суми з державного бюджету, ефективне управління фінансами та контроль за їх використанням є необхідними для забезпечення прозорості та досягнення бажаних результатів [6].

Основні напрями державного фінансового контролю у сфері будівництва показано на рисунку 1.5.

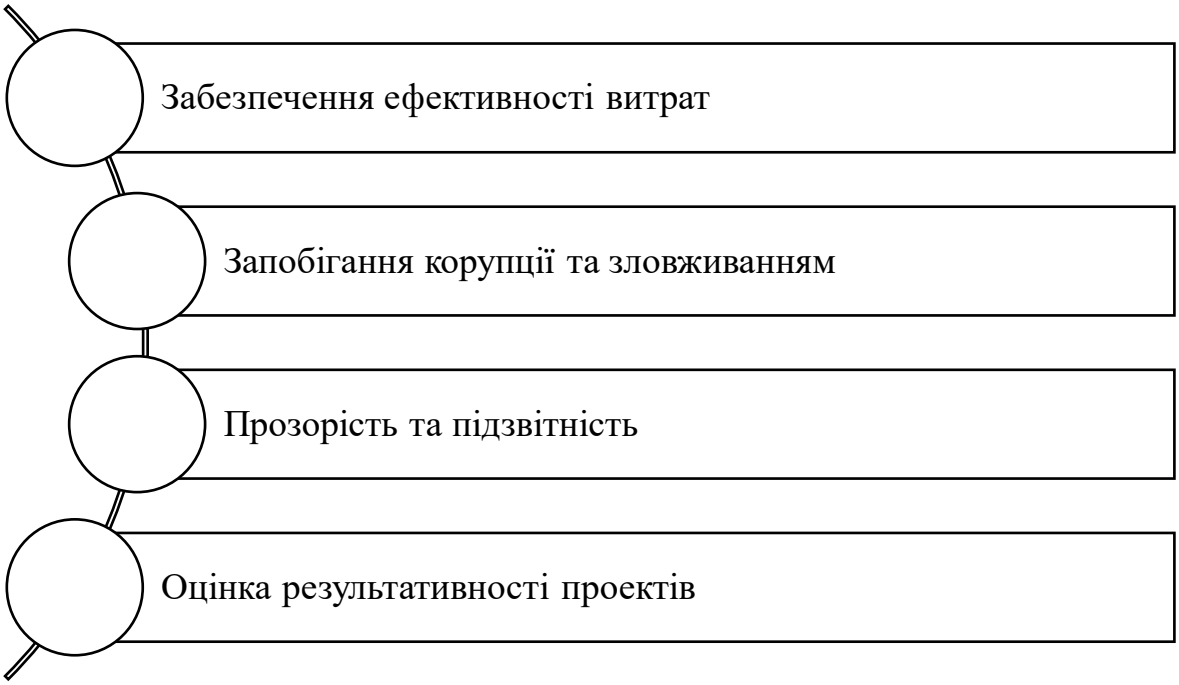

Рис. 1.5. Основні напрями державного фінансового контролю у сфері будівництва

Джерело. [7]

Багато будівельних проектів фінансуються за рахунок державних коштів або надання субсидій. Фінансовий контроль дозволяє ефективно використовувати ці витрати, чи зменшувати витрати, передбачені бюджетом, а також чи результати проекту закладеними стандартами. Будівельний сектор є чутливим до корупційних проявів значного обсягу державного фінансування та недостатнього контролю на місцях. Фінансовий контроль є інструментом, що дозволяє мінімізувати ризики корупції та зловживань у процесі розподілу бюджетних коштів. Надання доступу до інформації про використання коштів на будівельні об’єкти збільшило підвищення довіри до органів влади. Це дозволяє громадськості, медіа та незалежним організаціям здійснювати моніторинг витрат. Здійснення контролю за витратами дозволяє оцінити не тільки фінансову складову, але й ефективність реалізації будівельних проектів з точки зору виконання термінів, якості робіт та відповідності вимогам.

Взаємозв’язок державного фінансового контролю та фінансової безпеки суб’єктів господарювання показано на рисунку 1.6.

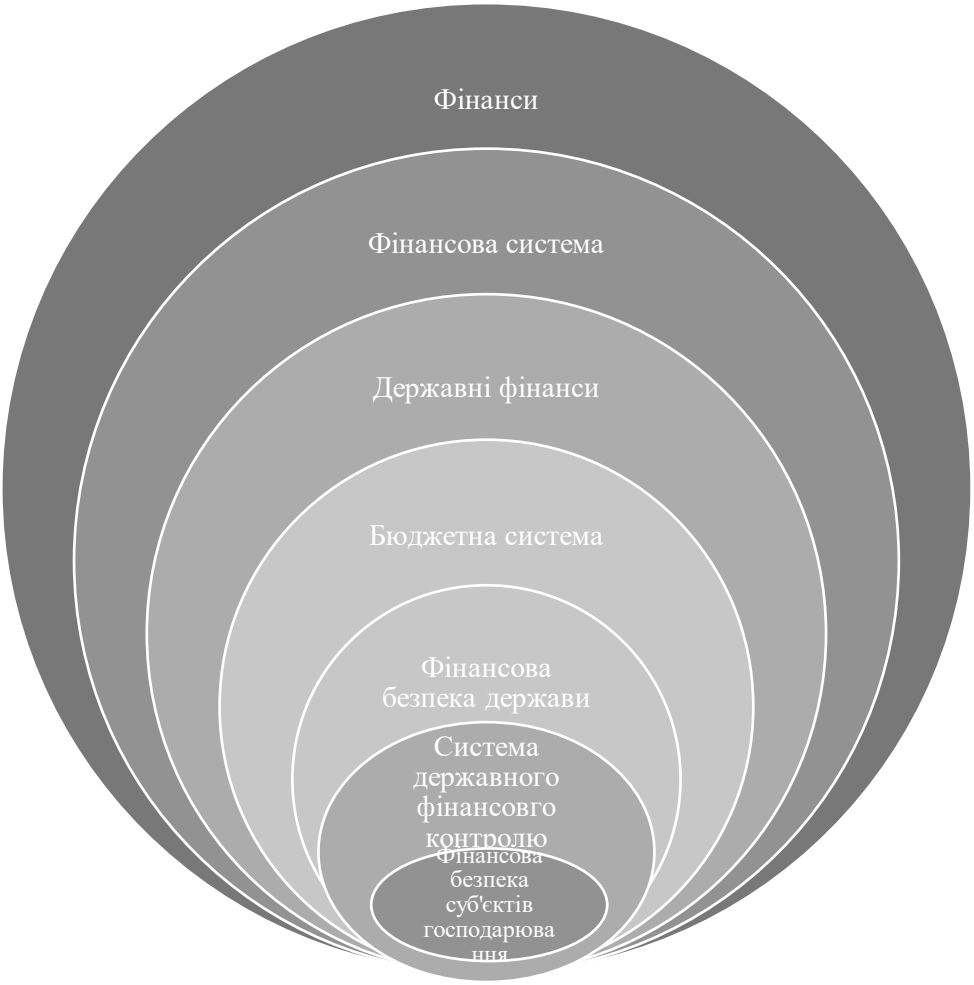

Рис. 1.6.

Схема взаємозв’язку державного фінансового контролю та фінансової безпеки суб’єктів господарювання

Джерело. [26]

Україна, переходячи до ринкових відносин, стикається з тим, що інтереси суб’єктів економічної діяльності не завжди збігаються з інтересами держави. Це призводить до ухилення від оподаткування, порушення законодавства та негативних наслідків господарської діяльності. Недосконала система фінансового контролю становить загрозу економічній безпеці держави через недоотримання доходів, збільшення кількості правопорушень у фінансовій сфері та послаблення відповідальності.

У сучасних умовах ринкових відносин державний контроль стає об’єктивною необхідністю для впливу на суспільні процеси. Від ефективної організації контролю за діяльністю органів виконавчої влади та місцевого самоврядування залежить якість їхньої роботи, ухвалення рішень та розпоряджень. Контроль має бути всеосяжним і систематичним, що дозволить виявляти недоліки в роботі органів влади та усувати їх причини.

Завдяки контролю можливо отримати актуальну інформацію про стан справ на підконтрольних об’єктах, оцінити відповідність діяльності затвердженим програмам, а також проаналізувати організацію виконання і засоби їх реалізації. Як одна з важливих функцій управління, контроль спрямований на дослідження й оцінку фактичного стану справ у різних сферах господарського життя.

Державний фінансовий контроль є однією з ключових функцій державного управління, яка забезпечує законність, доцільність, ефективність та результативність використання державних фінансових ресурсів. У сфері будівництва, що є однією з найважливіших галузей національної економіки, фінансовий контроль відіграє критичну роль. Його сутність полягає у здійсненні перевірок і моніторингу фінансової діяльності для забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, мінімізації фінансових порушень та запобігання корупції [8].

Принципи державного фінансового контролю визначають його основні підходи та вимоги до організації і здійснення контрольних заходів. Перш за все, це принцип законності, який передбачає, що всі операції з фінансовими ресурсами повинні відповідати чинному законодавству та нормативно-правовим актам. Об’єктивність і неупередженість є іншими важливими принципами, які гарантують, що контроль здійснюється без впливу зацікавлених сторін і базується на достовірних даних. Принцип системності забезпечує охоплення всіх аспектів фінансової діяльності, включаючи планування, використання та звітність. Прозорість і підзвітність сприяють відкритості контрольних заходів і забезпечують доступність інформації для громадськості.

Суб’єктами державного фінансового контролю є уповноважені органи, які мають відповідні повноваження та ресурси для здійснення контрольних заходів. До таких органів в Україні належать Державна аудиторська служба України, Рахункова палата, а також інші спеціалізовані інституції. Державна аудиторська служба, наприклад, відповідає за проведення аудиторських перевірок, ревізій та моніторингу ефективності використання бюджетних коштів у різних галузях, включаючи будівництво. Її функції включають аналіз фінансових операцій, виявлення недоліків і порушень, а також надання рекомендацій для їх усунення.

Необхідність державного фінансового контролю у сфері будівництва зумовлена специфікою цієї галузі. Будівництво характеризується значними обсягами фінансових ресурсів, тривалими термінами реалізації проєктів та залученням численних учасників, що створює умови для виникнення фінансових ризиків. Крім того, будівельні проекти часто фінансуються за рахунок державного бюджету або залучених кредитів, що підвищує вимоги до прозорості та підзвітності. Відсутність ефективного контролю може призвести до нецільового використання коштів, порушень термінів будівництва або зниження якості виконання робіт, що, у свою чергу, матиме негативний вплив на соціально-економічний розвиток країни [9].

Процес державного фінансового контролю у сфері будівництва включає кілька етапів. На першому етапі здійснюється підготовка до проведення контрольних заходів, яка передбачає аналіз документації, планування та формулювання завдань. Другий етап охоплює безпосереднє проведення перевірок, включаючи аналіз фінансових документів, аудит виконаних робіт та оцінку ефективності використання коштів. На третьому етапі складаються висновки та рекомендації, які допомагають усунути виявлені порушення і підвищити ефективність діяльності підконтрольних організацій. Завершальним етапом є моніторинг виконання рекомендацій і контроль за усуненням виявлених недоліків.

Ефективне виконання державного фінансового контролю залежить від низки факторів, включаючи професійну підготовку фахівців, доступ до

необхідної інформації та застосування сучасних технологій. Наприклад, використання автоматизованих систем дозволяє значно підвищити точність і швидкість аналізу фінансових даних, а також виявляти потенційні порушення на ранніх стадіях. Крім того, важливим аспектом є співпраця між контролюючими органами, що дозволяє обмінюватися інформацією та координувати зусилля для досягнення спільних цілей.

Серед основних викликів, з якими стикається державний фінансовий контроль у сфері будівництва, можна виділити складність і масштабність будівельних проектів, недостатню прозорість фінансових операцій, а також недосконаліть законодавчої бази. Вирішення цих проблем потребує комплексного підходу, який включає вдосконалення нормативно-правового регулювання, підвищення кваліфікації фахівців та впровадження новітніх технологій. Також важливим є залучення громадськості до процесу контролю, що сприяє підвищенню рівня довіри до державних інституцій і забезпечує додатковий рівень підзвітності [10].

Таким чином, державний фінансовий контроль у сфері будівництва є невід’ємною частиною ефективного управління державними фінансовими ресурсами. Його основна мета полягає у забезпеченні законності, прозорості та результативності використання коштів, що дозволяє не лише запобігати фінансовим порушенням, але й сприяти розвитку будівельної галузі та економіки країни загалом. Завдяки дотриманню принципів об’єктивності, системності та своєчасності, а також ефективній роботі суб’єктів контролю, держава має змогу забезпечувати високий рівень фінансової дисципліни та підвищувати довіру громадян до управлінських процесів.

Державний фінансовий контроль у сфері будівництва є інструментом для забезпечення ефективного та прозорого використання державних коштів. Завдяки правильному здійсненню контролю можна мінімізувати ризики зловживання, забезпечити досягнення поставлених цілей у будівельних об’єктах та підвищити довіру до органів державної влади. Принципи законності, об'єктивності, ефективності та прозорості мають бути основними орієнтирами

для здійснення фінансового контролю, які дозволяють досягти значних результатів у цій важливій сфері економіки.

1.2. Характеристика та основні показники діяльності Державної аудиторської служби України

Державна аудиторська служба України (далі ДАСУ) є ключовим органом, що відповідає за проведення аудиту та контролю за використанням державних фінансових ресурсів. Вона виконує важливу роль у забезпеченні ефективного використання державних коштів, підвищенні прозорості державних фінансів, а також запобіганні фінансовому зловживанню та корупційним проявам.

ДАСУ створена для забезпечення виконання законодавства у сфері аудиту та контролю за використанням державних коштів. Її діяльність спрямована на забезпечення ефективного, економічного та прозорого використання державних фінансів, контроль за дотриманням законодавства органами виконавчої влади, місцевого самоврядування та підприємствами, що забезпечують фінансування з державного бюджету. ДАСУ виконує також функцію органу, що здійснює контроль за правильністю виконання бюджетів на різних рівнях [11]. Аналіз основних показників діяльності ДАСУ за 2021-2023 роки показано в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Аналіз основних показників діяльності ДАСУ за 2021-2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення (2023 від 2021)	Відхилення (2023 від 2022)
1	2	3	4	5	6
1. Кількість охоплених контролем об’єктів	501	493	1059	558	566
2. Кількість об’єктів, де виявлено фінансові порушення	374	475	1059	685	584
3. Питома вага підприємств, установ і організацій, де виявлено порушення в загальній кількості охоплених контролем (%)	74,30%	92,86%	100%	25,70%	7,14%
4. Неотримання фінансових ресурсів (млн грн)	2,6	21,7	6,4	3,8	-15,3

Продовження Таблиці 1.1.

5. Нецільові витрати ресурсів (млн грн)	17,7	7,12	5,5	-12,2	-1,62
6. Незаконні витрати ресурсів (млн грн)	20,5	108,4	99,6	79,1	-8,8
7. Недостачі ресурсів (млн грн)	0,01	0,014	0,6	0,59	0,586
8. Загальний обсяг охоплених контролем фінансових та матеріальних ресурсів (млн грн)	7796,74	11000,2	18968,46	11171,72	7968,26
8.1 Загальнодержавні ресурси (млн грн)	6010,81	7212,59	16 473,08	10462,27	9260,49
- Кошти державного бюджету (млн грн)	4 725,55	4 203,83	11 053,32	6327,77	6849,49
- Кошти державних цільових фондів (млн грн)	98,99	1 241,54	0	-98,99	-1241,54
- Майно (млн грн)	177,53	3 787,60	5 375,21	5197,68	1587,61
Комунальні ресурси (млн грн)	1 785,93	11 013,81	2 490,16	704,23	-8523,65
9. Сума фінансових порушень, що призвели до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, виявлених в середньому на одному перевіреному об’єкті (тис. грн)	1101,96	4907,31	3613,62	2511,66	-1293,69
10. Рівень відшкодувань виявлених втрат фінансових, матеріальних ресурсів (%)	75,2	10,9	24,2	-51	13,3
11. Застосування фінансових санкцій за наслідками проведених контрольних заходів	0	0	0	0	0
13. Передано до правоохоронних органів матеріал	24	25	29	5	4
14. Розпочато кримінальних проваджень за матеріалами контрольних заходів	7	12	8	1	-4
15. Притягнуто винних осіб до відповідальності за результатами контрольних заходів	8	14	4	-4	-10

Джерело: [10].

Основні показники діяльності ДАСУ за період 2021-2023 років, представлені в таблиці 1.1. Кількість об’єктів, що потрапили під контроль, зменшилася з 501 у 2021 році до 493 у 2022 році, але в 2023 році цей показник зріс до 1059. За цей час збільшилася кількість об’єктів, де виявлено фінансові порушення — з 374 у 2021 році до 1059 у 2023 році. Частка організацій, установ і підприємств, де були виявлені фінансові порушення, в загальній кількості перевірених об’єктів зросла з 74,3 % у 2021 році до 92,86 % у 2022 році, а в 2023 році становила 100 %.

ДАСУ є центральним органом виконавчої влади, що здійснює контроль за використанням бюджетних коштів. Вона підпорядкована Кабінету Міністрів України і має свої структурні підрозділи в кожній адміністративно-територіальній одиниці країни. ДАСУ має своє представництво в усіх областях та Автономній Республіці Крим, що дозволяє здійснювати ефективний контроль на всіх рівнях державного управління. Одним з таких територіальних органів в структурі ДАСУ є Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області (далі – Управління), яке було створене у 2016 році. Код ЄДРПОУ 40913645. Адреса: Україна, 29005, м. Хмельницький, пров. 2-й Кам’янецький, 19/1. Основний вид діяльності: 84.11 — державне управління загального характеру.

Результати контрольних заходів ДАСУ за 2021-2023 роки показані в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2.

Результати контрольних заходів ДАСУ за 2021-2023 рр.

Показник	**2021 рік**	**2022 рік**	**2023 рік**
Кількість об’єктів, охоплених контролем	501	493	1059
Кількість об’єктів, де виявлено фінансові порушення	374	475	1059
Частка об’єктів, де виявлено фінансові порушення (%)	74,3	92,86	100

Джерело: [34].

Динаміка результатів контрольних заходів ДАСУ за 2021-2023 рр. представлена на рисунку 1.7.

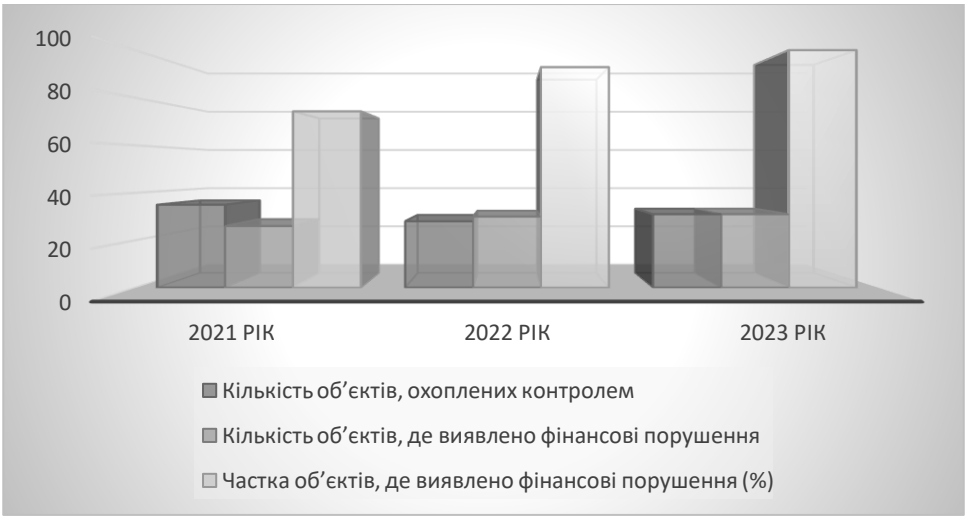

Рис. 1.7. Результати контрольних заходів ДАСУ за 2021-2023 роки

Джерело: [33].

ДАСУ має кілька департаментів, кожен з яких відповідає контролю в різних сферах державної діяльності. Один із ключових департаментів — Департамент контролю у сфері будівництва, який займається перевіркою використання державних коштів на будівельні об’єкти, зокрема:

- проводити аудит на державних будівельних об'єктах, таких як інфраструктурні об'єкти, будівництво доріг, мостів, а також проводить перевірку витрат на будівництво адміністративних будівель та інших державних споруд.
- виявляти порушення в процесі витрат будівельних коштів, включаючи недотримання бюджетних норм, перевищення вартості робіт та неналежне використання ресурсів.
- притягує до відповідальності за порушення бюджетної дисципліни у сфері будівництва та надання рекомендацій щодо підвищення ефективності витрат на будівельні об’єкти.

Департамент контролю у сфері будівництва вирішує роль у забезпеченні прозорості витрат на будівництво державних об'єктів, що включають як великі інфраструктурні проекти, так і будівництво житлових будинків, адміністративних та інших важливих об'єктів. Контроль цього департаменту

допоможе уникнути неефективних витрат, корупційних схем та пошкоджень в управлінні будівельними проектами.

Таким чином, департамент контролю у сфері будівництва є одним підрозділом ДАСУ, який забезпечує належний контроль за використанням державних коштів у сфері будівництва. Департамент займається не тільки перевіркою витрат, а це й притягнення до відповідальності порушників, а також слідкує за виконанням рекомендацій, що забезпечують ефективність і прозорість фінансування будівельних проектів в Україні.

Активну контрольну діяльність проводить Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області. Так, в 2021 році Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області провело державні фінансові аудити, зокрема бюджетів м. Хмельницький, Розсошанської ТГ і м. Шепетівка, а також діяльності ДП «Хмельницьке лісомисливське господарство». За результатами цих перевірок виявлено непродуктивні витрати на загальну суму 480,1 млн гривень. У 2022 році були проведені аналогічні аудити діяльності МКП «Хмельницьктеплокомуненерго», ХКП «Електротранс», КНП «Хмельницька обласна стоматологічна поліклініка» та ХКП «Спецкомунтранс». У результаті цих перевірок виявлено непродуктивні витрати на суму 413,3 млн грн, втрати фінансових і матеріальних ресурсів у розмірі 14,6 тис. грн, а також фінансові порушення на суму 2,8 млн грн, які можуть призвести до додаткових втрат ресурсів.

Протягом 2023 року вже були перевірені діяльність КП «Хмельницький міський перинатальний центр», ДП «Дослідне господарство «Шарівка» Інституту сільського господарства Західного Полісся Національної академії аграрних наук України», КНП «Старосинявський центр ПМСД» та бюджет Слобідсько-Кульчієвецької об’єднаної ТГ. В результаті перевірок виявлено непродуктивні витрати на загальну суму 33,9 млн грн, втрати фінансових і матеріальних ресурсів на 192,2 тис. грн та фінансові порушення на суму 0,2 млн грн, що призвели до втрат ресурсів.

Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області діє на підставі законодавчих актів України, зокрема Конституції України, Закону України «Про державний фінансовий контроль» [18], а також інших нормативно-правових актів, що регулюють сферу державного внутрішнього фінансового контролю. Основним завданням Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області є усунення порушень у фінансово-господарській діяльності шляхом проведення інспектування (у формі ревізії), аудитів державних установ, підприємств і організацій, що фінансуються з державного бюджету та використовують бюджетні кошти для закупівель. Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області має право перевіряти фінансову діяльність суб'єктів господарювання. Основні функції Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області показані на рисунку 1.8.

Рис. 1.8. Основні функції Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області

Джерело. [14]

Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області проводить планові і позапланові контрольні заходи на всіх етапах бюджетного процесу — від формування бюджету до використання коштів та звітності. Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області як структурний підрозділ ДАСУ

здійснює контроль своєчасного, правильного та ефективного виконання державного бюджету в усіх секторах економіки.

Для оцінки результатів роботи Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області використовуються такі основні показники, зокрема:

- кількість об'єктів. Це кількість державних органів, підприємств та установ, які пройшли перевірку в межах певного періоду. Цей показник є одним з основних оцінок роботи служби, оскільки він показує її здатність виконувати контроль на великому рівні.

- виявлені порушення : Під часових перевірок ДАСУ виявляє порушення у фінансових та бюджетних процесах. Виявлення порушення, таких як неефективне використання бюджетних коштів, порушення звітності та іншого зловживання, є індикатором успішності роботи служби.

- встановлені економіки та відшкодування: Одним із завдань ДАСУ є забезпечення економіки коштами шляхом виявлення неефективних витрат і зловживання. Цей показник про ефективність її роботи у збереженні державних коштів.

- рекомендації та заходи щодо усунення виявлених порушень : Після проведення аудиту ДАСУ формулює рекомендації щодо усунення виявлених порушень та підвищення ефективності використання бюджетних коштів. Це може включати вдосконалення системи контролю та зміну процедур управління.

- інформація про штрафи та санкції : У разі виявлення серйозних порушень ДАСУ має право ініціювати притягнення винних осіб до відповідальності, що включає накладення штрафів, відшкодування коштів чи інші санкції.

В роботі Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області існує низка проблемних питань. Серед них — недостатня фінансова та матеріально-технічна база, належна координація між державними органами контролю, а також обмежений доступ до інформації про діяльність певних органів та підприємств.

Попри наявні проблеми, Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області має позитивну динаміку показників, які характеризують його діяльність (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3.

Основні показники діяльності Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області за 2021-2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Кількість проведених перевірок	135	145	152
Виявлені порушення та їх сума	1,1 млрд грн	1,15 млрд грн	1,2 млрд грн
Виконання рекомендацій та пропозицій	80%	82%	85%
Притягнення до відповідальності	40	42	45
Моніторинг результатів перевірок	72%	74%	75%

Джерело: [10]

За три роки спостерігається постійне зростання кількості контрольних заходів Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області, що вказує на посилення державного внутрішнього фінансового контролю за витратами державного бюджету. З 135 перевірок у 2021 році цей показник зріс до 152 у 2023 році. Це свідчить про активізацію діяльності Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області, яка сприяє ефективному виявленню порушення та контролю за витрачанням державних коштів. Сума виявлених Управлінням Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області порушень також зросла з 1,1 млрд грн у 2021 році до 1,2 млрд грн у 2023 році. Це вказує на покращення якості, проведених заходів контролю, більш детальне вивчення фінансової звітності та виявлення раніше непомічених порушень, що дозволяє досягти більшої прозорості у використанні бюджетних коштів.

Виконання рекомендацій та пропозицій після проведених перевірок також покращилось з 80% у 2021 році до 85% у 2023 році. Це свідчить про покращення взаємодії між Управлінням Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області та органами державної влади, а також ефективність наданих рекомендацій за результатами контрольних заходів.

Показники моніторингу результатів мають позитивну динаміку, (збільшившись з 72% у 2021 році до 75% у 2022 році), що свідчить про посилення уваги до виконання рекомендацій, наданих за результатами контрольних заходів.

Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області проводить аудиторські перевірки на обласному та районному рівнях. Зокрема воно контролює використання бюджетних коштів, виділених на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт об'єктів інфраструктури.

Рис. 1.9. Основні напрями роботи Управлінням Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області

Джерело: складено автором на основі [20].

Динаміка основних показників діяльності ДАСУ за 2021-2023 роки демонструє постійне підвищення ефективності роботи цієї установи. Зростання перевірок, виявлених порушень, виконання рекомендацій та притягнення до відповідальності свідчить про значну роль ДАСУ у забезпеченні фінансової прозорості та відповідальності органів державної влади. Ці показники свідчать про позитивні зміни в управлінні державними витратами та підвищення ефектів.

РОЗДІЛ 2
МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДАСУ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ)

2.1. Види та форми державного фінансового контролю

Аудитори Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області під час проведення контрольних заходів в сфері будівництва перевіряють не тільки правильність ведення бухгалтерського обліку, формування, а й оцінюють ефективність витрат на будівництво, визначають, чи відповідають витрати встановленим нормам та стандартам, а також чи відповідають витрати проектно-кошторисній документації та укладеним договорам.

Для здійснення ефективного контролю у сфері будівництва Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області здійснює:

- аудит фінансової звітності — перевірка фінансової звітності організацій, що здійснюють будівельні роботи, з метою підтвердження достовірності наданої інформації та дотримання встановлених норм і стандартів бухгалтерського обліку;

- контроль за використанням державних коштів — перевірка відповідності витрат на будівництво з державного бюджету затвердженому фінансовому плану та забезпечення ефективного використання цих коштів;

- перевірку бюджетних програм — аудит виконання окремих бюджетних програм, що фінансують будівництво, для визначення відповідності фактичних витрат і запланованих обсягів;

- аналіз процедур закупівель — перевірка процедур державних закупівель, щоб гарантувати їх прозорість, законність і відсутність зловживань.

Для проведення контрольних заходів Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області використовує різні види та форми контролю. Наприклад, попередній контроль — проводиться на етапі планування і затвердження

будівельних проектів. Поточний контроль — здійснюється у процесі виконання будівельних робіт. Подальший контроль — виконується після завершення проектів для оцінки їхньої ефективності.

Контроль, який здійснюється Управлінням Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області ДАСУ, передбачає декілька основних джерел інформації:

- документи організації: бухгалтерські звіти, фінансова звітність, накладні, акти виконаних робіт та інші документи, що підтверджують витрати та доходи, до яких забезпечується контроль за правильністю обліку.

- інформація з внутрішніх та зовнішніх систем управлінського обліку: програмне забезпечення, бази даних, які використовуються для ведення фінансової звітності.

- звіти та аудит: на основі проведених попередніх перевірок або висновків від зовнішніх аудиторів.

- свідчення посадових осіб та інтерв'ю: опитування керівників та працівників організацій для збору додаткової інформації.

Охоплення контролем залежить від масштабу будівельної діяльності суб'єкта господарювання та його організаційної структури. Залежно від обсягу охоплення підконтрольного суб’єкта контроль поділяється на два основних типи:

- контроль за окремими аспектами діяльності (частково контрольний): вибірку окремих напрямків діяльності суб'єкта (наприклад, перевірка фінансової звітності, аудит витрат на конкретні види державних послуг, або перевірка конкретних видів закупівель).

- комплексний контроль: формування для оцінки всіх аспектів діяльності підконтрольної організації. Це може включати перевірку всіх фінансових звітів, зокрема виконання бюджету, організаційні процеси, дотримання вимог законодавства у всіх сферах діяльності.

Форми контролю, які використовує в своїй діяльності Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області: аудит, інспектування (у формі ревізій) та перевірка (для контролю державних закупівель).

− Аудит є основною формою контролю, яку наразі використовує Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області. Це комплексне дослідження діяльності підприємств та організацій в сфері будівництва, спрямоване на виявлення порушень фінансової дисципліни, нецільового використання коштів та оцінку ефективності управління державними фінансами.

− Інспектування (у формі ревізії): Раніше для контролю часто використовувалася ревізія — це перевірка бухгалтерії та фінансових операцій з порушенням нарахування та визначення правильності обліку. Однак з часом перевага надається аудиту через більшу гнучкість та можливості аудиторського контролю.

− Перевірка закупівель - це державний контроль процесу закупівель з метою визначення їх обґрунтованості, ефективності та відповідності законодавству. Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області перевіряє документи, витрати державних коштів та дотримання умов контрактів. В результаті перевірки надаються рекомендації для поліпшення системи закупівель. За порушення умов проведення публічних закупівель встановлюється відповідальність згідно із законодавством.

Переваги використання форми контролю аудит в роботі Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області:

− Гнучкість і комплексність: Аудит дозволяє проводити більш глибокий і різнобічний аналіз діяльності органів влади та підприємств. Аудитор може оцінити не тільки фінансові показники, але й ефективність управлінських процесів, що дозволяє виявляти проблеми на різних рівнях.

− Прозорість та підзвітність: Аудит має на меті не тільки виявлення порушень, але й формування пропозицій щодо покращення діяльності. Це сприяє більшій прозорій роботі органів державної влади і державних підприємств.

− Аудит дає можливість оцінити не тільки відповідність діяльності нормам і стандартам, але й ефективність використання бюджетних коштів, що є можливістю прийняття рішень щодо реформування та оптимізації бюджетних витрат.

Недоліки аудиту як форми контролю:

− Високі витрати часу і ресурсів: Аудит може зайняти значний час і потребує великих людських і матеріальних ресурсів для виконання глибокого аналізу. Це може стати проблемою, якщо є необхідність в обробці великої кількості даних.

− Не завжди є обов’язковим для органів влади: хоча аудит є ефективним інструментом, не завжди результати аудиту мають примусову силу, після чого вони можуть бути лише рекомендаціями, а не обов’язковими до виконання рішень.

− Ризик недостатнього впливу на результати: якщо виявлені порушення не призводять до серйозних змін або до введення санкцій, це можна підривати довіру до аудиторських перевірок і поставити під сумнів їхню ефективність у довгостроковій перспективі.

Аудит є більш сучасною та ефективною формою контролю, яку використовує Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області. Він дозволяє не тільки виявляти порушення, але й надавати рекомендації для підвищення ефективності використання державних коштів в сфері будівництва.

Види та форми контролю, які використовує Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області є тим інструментом, який забезпечує законність, ефективність і прозорості використання бюджетних ресурсів.

Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області здійснює контроль за фінансовою діяльністю організацій та підприємств, що займаються будівництвом. Особлива увага приділяється перевіркам цільового використання коштів, що виділяються на будівництво об'єктів будівництва як державного, так і місцевого значення.

Одним із прикладів об’єктів контроль Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області є будівництво доріг і мостів у Хмельницькій області. Контроль заходи, які проводяться Управлінням Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області передбачають не лише перевірки документів, а й виїзні

перевірки на будівельні об'єкти, що дозволяє безпосередньо оцінити ефективність витрат і відповідність фактичних обсягів робіт із запланованими.

Одним з основних завдань у цій сфері є перевірка відповідності фінансових операцій встановленим нормам та регламентам. У випадку виявлення порушень працівники Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області складають відповідні акти, що в подальшому стають підставою для коригувальних дій органів влади, направлених на покращення ситуації.

Одним із практичних аспектів ефективного державного фінансового контролю є взаємодія Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області з іншими органами влади, правоохоронними структурами та громадськими організаціями, які діють у Хмельницькій області. Важливою є взаємодія з місцевими органами влади, які часто ініціюють будівельні проекти, а також з громадськістю, що може бути активним учасником контролю за використанням коштів. Громадські організації, що займаються питаннями прозорості та боротьбою з корупцією, можуть надавати Управлінню Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області інформацію про фінансування будівництва та виконання будівельних робіт. Це дозволяє не лише посилити прозорість, залучивши до процесу контролю громадських активістів.

Контроль за фінансовою дисципліною та ефективністю використання державних коштів, який здійснює Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області, мають важливе значення для запобігання зловживанням в сфері будівництва. Потрібно постійно удосконалювати механізми контролю, посилюючи роль територіальних органів, таких як Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області, для забезпечення ефективного моніторингу використання бюджетних коштів та підвищення прозорості в будівельному секторі [18].

Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області використовує нові види контролю для забезпеченням ефективності використання державних фінансів. Наприклад, комплаєнс-контроль − це перевірки відповідності

діяльності будівельної організації чинному законодавству. Цей вид контролю виконується для перевірки дотримання правил, норм і стандартів в сфері будівництва.

2.2. Практика проведення фінансового аудиту в сфері будівництва

Фінансовий аудит у сфері будівництва є важливим елементом забезпечення прозорості, ефективності та законності використання бюджетних коштів. Особливу увагу в Україні приділяють цій сфері через значний обсяг державного фінансування, витраченого на будівельні проєкти, та високий ризик виникнення порушень. На прикладі Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області, можна розглянути ключові аспекти проведення фінансового аудиту в сфері будівництва.

Фінансовий аудит у будівництві спрямований на перевірку відповідності фінансово-господарської діяльності суб'єктів будівельної галузі нормам законодавства, а також на оцінку ефективності використання бюджетних коштів.

Основні завдання аудиту в сфері будівництва показані на рисунку 2.1.

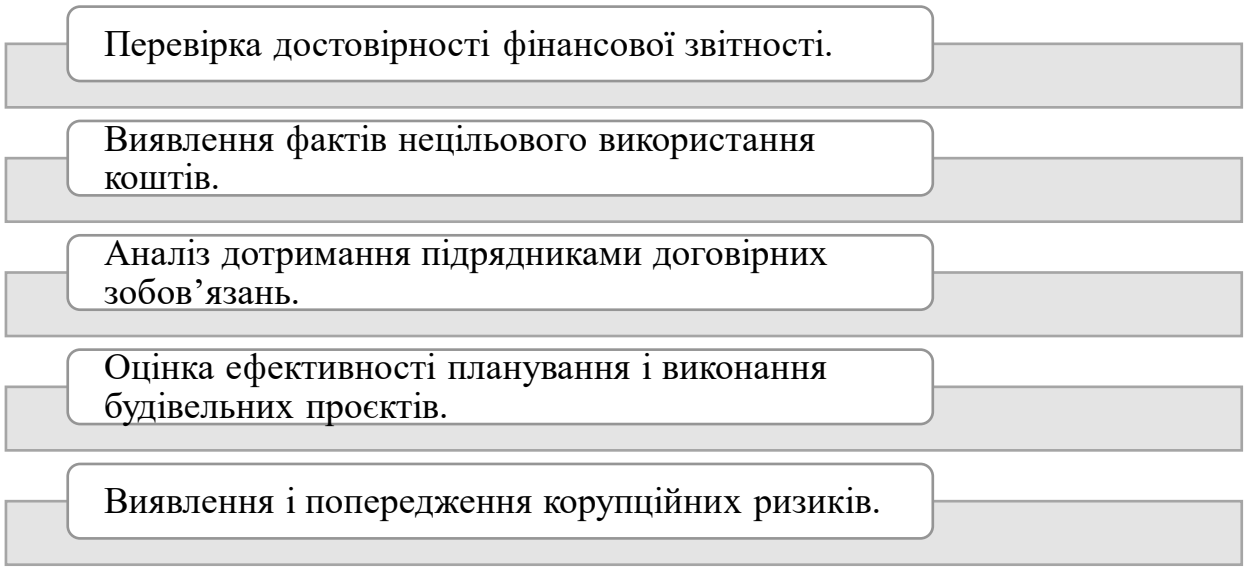

Рис. 2.1. Основні завдання аудиту в сфері будівництва

Джерело: [19].

Аудитори Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області часто виявляють такі порушення:

− Завищення вартості робіт і матеріалів. Це включає необґрунтоване підвищення цін на будівельні матеріали або фіктивне включення до кошторису робіт, які не були виконані.

− Порушення тендерних процедур. Відсутність прозорості під час проведення тендерів, зокрема штучне обмеження конкуренції.

− Нецільове використання коштів. Використання бюджетних ресурсів не за призначенням або їх переведення на рахунки підрядників без підтвердження виконання робіт.

− Недотримання строків виконання робіт або затримки у виконанні проєктів, що призводять до зростання витрат.

Рис. 2.2. Етапи процесу проведення аудиту Управлінням Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області в сфері будівництва

Сучасний фінансовий аудит у сфері будівництва неможливий без використання інформаційних технологій. Автоматизація процесів дозволяє:

- швидко аналізувати великі обсяги фінансової інформації;
- моніторити стан виконання будівельних проєктів у режимі реального часу;
- виявляти ризикові операції за допомогою програмного забезпечення.

Управління Західного офісу активно використовує спеціалізовані програми для аналізу даних, що підвищує ефективність і точність аудиторських перевірок.

На основі практичного досвіду Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області можна виділити такі рекомендації для підвищення ефективності фінансового аудиту в сфері будівництва:

- Посилити контроль за проведенням тендерних процедур.
- Запровадити більш жорсткі санкції за порушення фінансової дисципліни.
- Розробити єдину методологію оцінки вартості будівельних робіт.
- Підвищити кваліфікацію аудиторів через навчання і сертифікацію.
- Розширити використання цифрових технологій для аналізу фінансових операцій.

Результати контрольної роботи Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області свідчать, що регулярні перевірки дозволяють виявляти і попереджати фінансові порушення, забезпечуючи прозорість і ефективність будівельних проектів.

Таблиця 2.1.

Практика проведення фінансового аудиту в сфері будівництва

Етап аудиту	**Опис етапу**	**Мета**	**Методи контролю**	**Результат**
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1. Підготовка до аудиту	Збір початкової інформації, ознайомлення з проектом будівництва, планування аудиту.	Визначити об'єкти для перевірки, сформулювати цілі та завдання аудиту.	Огляд проектної документації, консультації з відповідальними особами.	Чітке визначення аудиторських цілей та об'єктів перевірки.

Продовження таблиця 2.1.

1	2	3	4	5
2. Оцінка фінансової документації	Перевірка фінансової звітності, перевірка бухгалтерських та фінансових документів.	Оцінка правильності ведення обліку та достовірності інформації.	Перевірка документів, аналіз балансів, звітів про витрати та доходи.	Виявлення можливих помилок, порушень або невідповідностей в облікових документах.
3. Аналіз ефективності використання коштів	Перевірка відповідності витрат на будівництво затвердженому фінансовому плану та бюджетним лініям.	Забезпечення ефективності витрат та доцільності використання державних коштів.	Аналіз кошторисів, порівняння запланованих та фактичних витрат.	Оцінка витрат на будівництво та виявлення відхилень або неефективних витрат.
4. Перевірка процедур закупівель	Оцінка прозорості та законності процедур закупівель для будівництва.	Перевірка відповідності закупівель вимогам законодавства.	Аналіз договорів, перевірка тендерної документації.	Виявлення порушень у процедурі закупівель, корупційних ризиків.
5. Проведення виїзної перевірки	Виїзд на будівельні об'єкти для перевірки фактичного виконання робіт та використання матеріалів.	Перевірка відповідності фактичного стану будівельних робіт з документами.	Спостереження за будівельним процесом, інтерв'ювання працівників.	Оцінка відповідності фактичних витрат, обсягів робіт та використовуваних матеріалів із запланованими даними.
6. Підготовка аудиторського висновку	Формулювання висновків на основі проведених перевірок і аналізу зібраних даних.	Підготовка рекомендацій для органів влади щодо покращення ефективності використання державних коштів.	Оцінка результатів перевірки, складання звітів.	Надання висновку щодо стану фінансової діяльності та пропозицій щодо вдосконалення процедур.
7. Виявлення порушень і рекомендації	Виявлення порушень у використанні коштів, у тендерних процедурах або у фінансовій звітності.	Розробка заходів для виправлення порушень та поліпшення процесів контролю.	Аналіз порушень, формулювання рекомендацій.	Звіт про порушення, вказівки на необхідні коригувальні дії та покращення.

Продовження таблиця 2.1.

1	2	3	4	5
8. Контроль за виконанням рекомендацій	Перевірка виконання рекомендацій, моніторинг коригувальних дій.	Забезпечення виконання наданих рекомендацій та покращення ситуації на об'єкті.	Визначення прогресу щодо рекомендацій, звітність.	Оцінка ефективності впроваджених змін і результатів виконаних рекомендацій.

Джерело: складено автором на основі [23].

Завданням державного аудиту є не лише перевірка фінансової звітності державних структур, але й забезпечення об'єктивного та незалежного публічного контролю діяльності органів влади щодо управління громадськими ресурсами, наданими їм для виконання своїх функцій. Це включає контроль за діяльністю в різних сферах: промисловості, транспорту, енергетики, фінансових послуг, аграрного сектору, екології, освіти, науки, спорту, інформації, закупівель, будівництва, а також контроль місцевих бюджетів, органів влади, оборони та правоохоронних органів.

Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області, в межах своїх повноважень, протягом 2021-2023 років зосереджувало увагу на контролі за законністю та ефективністю використання бюджетних коштів усіх рівнів для реалізації будівельних проектів.

РОЗДІЛ 3
УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ УПРАВЛІННЯ ЗАХІДНОГО ОФІСУ ДАСУ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ)

3.1. Проблеми державного фінансового контролю у сфері будівництві та напрями їх вирішення

Сфера будівництва є єдиною з ключових галузей економіки, яка впливає на розвиток інфраструктури, забезпечує створення робочих місць та формує фундамент для економічного зростання країни. У зв'язку з цим ефективність державного фінансового контролю у будівництві має особливе значення. Проте ця галузь стикається з низькою проблемою, що гальмують розвиток та ефективне використання державних ресурсів.

Однією з основних проблем державного фінансового контролю у сфері будівництва є недостатній рівень прозорості та відкритості фінансових операцій. Непрозорі схеми тендерів, викликані належним контролем за використанням коштів, а також низький рівень перевірки автоматизації процесів призводять до зловживань і корупції. Це створює серйозні ризики нецільового використання бюджетних коштів і знижує ефективність інвестицій у будівництво

Ще важливою проблемою є недостатній рівень професійної підготовки аудиторів та контролерів, які перевіряють перевірку будівельних проектів. Це обумовлено, зокрема, складністю процесу будівництва, що потребує спеціальних знань у різних сферах — від технічних аспектів проектування до аналізу фінансових документів. Відсутність належної кваліфікації знижує якість перевірок і відкриває можливості для ухилення від контролю [27].

Серйозною перепоною є також недосконалість нормативно-правової бази, що регулює державний фінансовий контроль у будівельній сфері. Часто законодавчі акти не враховують сучасних викликів і технологічних змін, через що стають неефективними в реальних умовах. Наприклад, застарілі механізми

оцінки вартості проектів або випуску стандартів звітності з можливістю контролю за використанням бюджетних коштів.

Іншою вагомою проблемою є підтримка прийнятих рішень щодо проведення контрольних заходів. Бюрократичні процедури та обмежені ресурси державних органів часто спричиняють несвоєчасні перевірки. У результаті виявлення порушення відбувається на етапах, коли виправлення ситуації вже потребує значних зусиль і додаткових витрат.

Для вирішення цих проблем необхідно розробити низку заходів, які сприяють підвищенню ефективності державного фінансового контролю у будівництві. Насамперед, слід забезпечити повну автоматизацію процесів фінансового контролю за допомогою впровадження сучасних інформаційних систем. Використання цифрової платформи для моніторингу та аналізу фінансових операцій дозволяє зменшити ризики людського фактора та зробити процеси більш прозорими [28].

Необхідно також удосконалити систему підготовки та перепідготовки кадрів для контролюючих органів. Це включає організацію спеціалізованих тренінгів, навчальних програм та сертифікацію аудиторій з урахуванням специфіки будівельної галузі. Високий рівень професіоналізму фахівців значно підвищить якість проведення перевірок.

Ще одним напрямом є вдосконалення нормативно-правової бази. Сучасне законодавство має бути адаптоване до нових викликів, таких як застосування інноваційних технологій у будівництві, розширення приватно-державного партнерства та діджиталізація звітності. Це забезпечити більш ефективний і ефективний механізм контролю.

Крім того, необхідно скоротити бюрократичні перепони, які уповільнюють проведення контрольних заходів. Це також включає спрощену процедуру узгодження перевірок, збільшення фінансування контролюючих органів та оптимізацію їхньої роботи.

Ще одним перспективним рішенням є впровадження системи громадського контролю у сфері будівництва. Це передбачає залучення

незалежних експертів, громадських організацій та ЗМІ до моніторингу витрат бюджетних коштів. Такий підхід сприятиме підвищенню довіри до державних органів і зниженню корупційних ризиків.

Попри важливу роль державного фінансового контролю, існує низка проблем, що впливають на його ефективність:

- Низький рівень прозорості фінансових операцій.
- Слабкий розвиток інформаційних систем для автоматизації контролю.
- Кадрові проблеми, зокрема недостатня кваліфікація працівників.

Для підвищення ефективності державного фінансового контролю необхідно:

- Активно впроваджувати цифрові технології.
- Забезпечити прозорість фінансових операцій через публічний доступ до результатів перевірок.
- Проводити регулярне навчання і підвищення кваліфікації працівників контролюючих органів.

У контексті глобалізації важливо відіграти міжнародний досвід у сфері фінансового контролю за будівництвом. У багатьох країнах ефективні механізми аудиту, які базуються на ризик-орієнтованому підході. Такий підхід дозволяє зосередити увагу на найбільших уразливих ділянках будівельних проектів та мінімізувати ризики фінансових порушень [29].

Отже, вирішення проблеми державного фінансового контролю у сфері будівництва потребує комплексного підходу. Впровадження сучасних технологій, підвищення кваліфікації кадрів, удосконалення нормативно-правової бази та залучення громадськості є ключовими напрямками, що дозволяють зробити контроль ефективнішим і прозорішим. Лише завдяки цьому можна забезпечити раціональне використання державних ресурсів і сприяти розвитку будівельної галузі.

3.2. Рекомендації щодо підвищення ефективності державного фінансового контролю у сфері будівництві

Сфера будівництва є єдиною з найбільш динамічних та стратегічно важливих галузей економіки, яка визначає рівень розвитку інфраструктури та добробуту населення. Однак значний обсяг фінансових ресурсів, що інвестується в будівельні об’єкти, робить цю галузь вразливою до фінансових порушень і корупційних ризиків. Ефективний державний фінансовий контроль (ДФК) у будівництві є необхідними умовами забезпечення раціонального використання державних коштів. У зв'язку з цим важливо розробити комплекс рекомендацій, які дозволяють підвищити результативність контролюючих заходів.

Першочерговим завданням підвищення ефективності ДФК є вдосконалення законодавства, яке регулює діяльність у будівельній сфері. Необхідно розробити сучасні стандарти оцінки вартості будівельних проектів, у тому числі з урахуванням інноваційних технологій та екологічних вимог. Закони мають передбачати чіткі критерії для перевірки фінансових операцій і відповідальність за порушення.

Також важливо адаптувати нормативно-правову базу до міжнародних стандартів аудиту. Це допускає передові практики і залучення іноземних інвесторів, які потребують прозорості у фінансових операціях [30].

Одним із найбільш перспективних напрямів є впровадження цифрових технологій у процеси державного фінансового контролю. Використання спеціалізованих програмних продуктів для моніторингу витрат дозволяє оперативно виявити порушення та забезпечити прозорість фінансових потоків.

таким чином, слід створити єдину інформаційну платформу, яка об'єднуватиме всі дані про будівельні об'єкти: починаючи від тендерів і завершуючи звітами про виконані роботи. Така система має бути інтегрована з податковими та банківськими базами даних для швидкого доступу до інформації.

Ефективність ДФК значною мірою залежить від професіоналізму фахівців, які його називають. Тому необхідно впровадити систематичне навчання

та підвищення кваліфікації контролерів. Програми мають охоплювати питання аналізу фінансової звітності, оцінки будівельних витрат і виявлення шахрайських схем. Крім того, варто організувати обмін досвідом з міжнародними експертами та впровадити сертифікацію аудиторів, які спеціалізуються на будівельних об’єктах.

Попри наявність існуючих механізмів контролю, система державного фінансового контролю в Україні, зокрема у будівництві, потребує вдосконалення. Серед основних проблем, що знижують ефективність контролю, можна відзначити:

- недосконаліть законодавчої бази, яка не завжди забезпечує належне регулювання всіх аспектів будівництва;

- низький рівень координації між різними органами контролю, що ускладнює комплексний підхід до перевірки;

- обмеження ресурсів для проведення перевірок, що призводить до того, що контроль не охоплює всі аспекти фінансової діяльності у будівництві.

Для поліпшення ситуації необхідно вдосконалити законодавчі ініціативи, створити ефективнішу систему моніторингу витрат та посилити взаємодію між державними органами та громадськими організаціями.

Державний фінансовий контроль у сфері будівництва є важливим елементом забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, прозорості процесів і дотримання нормативно-правових вимог. Ця сфера економіки є однією з найбільш витратних, що зумовлює необхідність впровадження дієвих механізмів контролю та вдосконалення існуючих практик. Для підвищення ефективності державного фінансового контролю в будівельній галузі доцільно застосовувати низку рекомендацій, спрямованих на усунення існуючих проблем та мінімізацію ризиків корупції.

Перш за все, необхідно вдосконалити нормативно-правову базу, що регулює фінансовий контроль у сфері будівництва. Чинні закони та підзаконні акти повинні враховувати специфіку будівельної діяльності, актуальні ризики та можливості використання сучасних технологій. Це передбачає розробку та

прийняття нових стандартів і процедур, які забезпечать більш прозорий та уніфікований підхід до контролю. Наприклад, важливо створити чіткі правила для визначення вартості будівельних робіт і послуг, що дозволить зменшити маніпуляції з кошторисами.

Одним із ключових інструментів підвищення ефективності контролю є впровадження інформаційних технологій. Використання автоматизованих систем моніторингу та аналізу даних дозволяє оперативно виявляти порушення, аналізувати тенденції та прогнозувати ризики. Для цього можна застосовувати системи електронного документообігу, які спрощують процес обліку та звітності, а також забезпечують швидкий доступ до необхідної інформації. Крім того, впровадження блокчейн-технологій у процеси обліку та фінансового аудиту може значно підвищити рівень довіри до результатів контролю [34].

Ще одним важливим напрямом є підвищення професійного рівня працівників органів державного фінансового контролю. Необхідно організовувати регулярне навчання, тренінги та сертифікаційні програми для спеціалістів, які займаються перевірками у будівельній галузі. Це допоможе забезпечити високий рівень компетентності та обізнаності у сфері специфічних будівельних процесів, сучасних технологій і методів контролю. Особливу увагу слід приділяти антикорупційній підготовці, що сприятиме зниженню рівня корупційних ризиків.

Для посилення відповідальності суб’єктів будівельної діяльності необхідно створити ефективний механізм стимулювання дотримання нормативно-правових вимог. Зокрема, це можуть бути штрафні санкції за порушення або, навпаки, заохочення за відповідальне використання бюджетних коштів. Важливо також забезпечити прозорість результатів перевірок та доступ громадськості до інформації про їх підсумки. Це сприятиме підвищенню рівня довіри до органів фінансового контролю та стимулюватиме підконтрольних суб’єктів до дотримання законодавства.

Значну роль у підвищенні ефективності державного фінансового контролю відіграє міжвідомча співпраця. Координація дій між органами

фінансового контролю, правоохоронними структурами та органами місцевого самоврядування сприятиме оперативному обміну інформацією, більш ефективному розподілу ресурсів і комплексному підходу до вирішення проблем. Наприклад, створення єдиної бази даних про будівельні проєкти та їх фінансування може стати потужним інструментом для моніторингу та аналізу.

Окрему увагу слід приділити вдосконаленню механізмів контролю за закупівлями у сфері будівництва. Державні закупівлі є одним із найбільш ризикованих процесів з точки зору корупції, тому впровадження системи електронних торгів, таких як ProZorro, та забезпечення її ефективного функціонування є необхідною умовою. Крім того, слід розробити чіткі критерії відбору підрядників та механізми перевірки їх репутації.

Іншим важливим напрямом є підвищення рівня громадського контролю. Залучення громадськості та неурядових організацій до моніторингу будівельних проєктів може значно посилити контроль за витрачанням бюджетних коштів. Це може бути реалізовано через створення громадських рад при органах фінансового контролю, організацію відкритих слухань та публікацію звітів про результати перевірок у відкритому доступі.

Також важливим аспектом є створення ефективної системи зворотного зв’язку. Скарги та пропозиції від громадян, бізнесу та інших зацікавлених сторін можуть допомогти виявляти слабкі місця у системі контролю та вчасно реагувати на проблеми. Для цього можна використовувати спеціалізовані гарячі лінії, електронні платформи для звернень та мобільні додатки [36].

Підсумовуючи, підвищення ефективності державного фінансового контролю у сфері будівництва є багатогранним завданням, яке потребує комплексного підходу. Вдосконалення нормативно-правової бази, впровадження сучасних технологій, підвищення професійного рівня спеціалістів, забезпечення прозорості процесів та активна взаємодія з громадськістю є ключовими елементами цієї стратегії. Лише за умов їх системного впровадження можна досягти високого рівня ефективності контролю та раціонального використання бюджетних ресурсів у будівельній галузі.

Удосконалення механізмів контролю, впровадження сучасних технологій і підвищення рівня прозорості сприятимуть зменшенню корупційних ризиків і забезпечать ефективне управління державними фінансами.

ВИСНОВКИ

Державний фінансовий контроль у сфері будівництва відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного використання фінансових ресурсів, забезпеченні прозорості витрат та підвищенні відповідальності за використання державних коштів у цій важливій галузі. Розвиток будівельної інфраструктури є невід'ємною частиною економічного розвитку країни, тому питання контролю за ефективністю використання фінансів у цій сфері набуває особливої ваги. Урахування специфіки будівельних проектів, що включають значні капіталовкладення та тривалий час реалізації, вимагає комплексного підходу до організації державного фінансового контролю.

На сучасному етапі реформування державних органів виконавчої влади однією з ключових проблем є забезпечення якості та результативності менеджменту організацій. Метою дослідження є всебічне вивчення теоретичних та практичних аспектів підвищення ефективності функціонування органів виконавчої влади (на прикладі Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області) та розробка рекомендацій щодо вдосконалення процесів у системі управління організацією.

Основною діяльністю Управління Західного офісу ДАСУ в Хмельницькій області є контроль за законністю та ефективністю використання коштів бюджетів усіх рівнів, державних цільових фондів, державного та комунального майна, а також інших активів держави та територіальних громад.

Аналіз існуючої системи фінансового контролю в Україні показує, що, незважаючи на певний прогрес, є низка проблем, що знижують її ефективність. Це включає недосконаліть нормативно-правової бази, відсутність координації між різними контролюючими органами та недостатню прозорість у процесах державних закупівель і тендерів. Проблеми корупції, зловживання бюджетними коштами та недостатнє фінансування аудиторських процедур створюють серйозні ризики для належного фінансового контролю у будівництві. Одним із головних завдань є удосконалення механізмів державного фінансового контролю

шляхом інтеграції сучасних технологій, посилення координації між державними органами та вдосконалення методів перевірки витрат на всіх етапах реалізації будівельних проектів. Впровадження електронних систем для управління фінансами та проведення аудиту дозволить значно знизити рівень корупції, зменшити витрати на адміністративне обслуговування та підвищити ефективність перевірок.

Для підвищення ефективності контролю над фінансами в будівництві необхідно зміцнити роль органів державного аудиту, зокрема, Державної аудиторської служби України, та забезпечити їм більше повноважень для моніторингу витрат і контролю за дотриманням стандартів. Важливим є також удосконалення практики проведення перевірок на всіх етапах проекту — від етапу проектування до завершення будівництва, з особливою увагою до витрат на матеріали, робочу силу та технічні засоби.

Забезпечення належного фінансового контролю в будівництві має особливе значення для запобігання нецільовому використанню коштів та забезпечення ефективного виконання проектів. Особливо важливим є контроль за використанням бюджетних коштів на інфраструктурні об'єкти, які є основою для розвитку економіки країни. Будь-які порушення у використанні таких коштів можуть мати серйозні наслідки як для розвитку будівельного сектору, так і для економіки в цілому.

У перспективі необхідно створювати більш ефективні механізми взаємодії між державними органами, приватним сектором та громадськими організаціями для забезпечення прозорості та підзвітності в сфері будівництва. Важливим аспектом є залучення громадськості до процесу фінансового контролю, що дозволить забезпечити більш відкритий та об'єктивний процес перевірки витрат на будівництво. Також потрібно посилити контроль за дотриманням екологічних та технічних стандартів при виконанні будівельних робіт, що сприятиме збереженню навколишнього середовища та підвищенню безпеки будівельних об'єктів.

Загалом, ефективний державний фінансовий контроль у сфері будівництва є необхідною умовою для сталого розвитку галузі, забезпечення належної якості будівельних робіт та раціонального використання бюджетних коштів. Тому, для подальшого розвитку системи фінансового контролю в Україні, потрібно постійно удосконалювати законодавчу базу, підвищувати професійний рівень контролюючих органів та забезпечувати ефективну координацію між усіма учасниками процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багнюк І. Чи все прозоро у ProZorro? Юридична газета. 2019. № 2–3 (656–657). URL: https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/chi-vse-prozoro-u-prozorro.html
2. Борисенко Л.М. Зарубіжна практика державного фінансового контролю та можливості її впровадження в Україні. Інвестиції: практика та досвід, № 13-14. 2020. С. 50-54.
3. Борисенко Л.М. Суть та значення державного фінансового контролю в Україні / Державне регулювання економіки та розвитку регіонів. Стратегія економічного розвитку України. № 46 2020. URL: http://sedu.kneu.edu.ua/article/view/209370/209412
4. Бюджетний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст. 572), (зі змінами і доповненнями), поточна редакція від 13.09.2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text
5. Бюро економічної безпеки. URL: https://esbu.gov.ua/
6. Вашай Ю. В., Дорошенко О. О. Міжнародні організації і глобальна інституціоналізація розвитку державного фінансового контролю. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія: Економічні науки. 2020. Вип. 3. С. 71-79.
7. Воленко В. Г. Зарубіжний досвід державного фінансового контролю в умовах децентралізації. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Економічні науки. 2019. Вип. 1. С. 44-50.
8. Державний фінансовий контроль [Електронний ресурс] : навчальний посібник у схемах і таблицях / Л. В. Дікань, І. О. Шевченко, Є. В. Дейнеко, Д. В. Калінкін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 275 с.
9. Державна аудиторська служба України. URL: https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/51
10. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: https://fiu.gov.ua/

11. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. у схемах і таблицях / [Л.В. Дікань, І.О. Шевченко, Є.В. Дейнеко, Д.В. Калінкін]. Харків, 2019. 275 с
12. ДСТУ ISO 10018:2021 Управління якістю. Настанови щодо залучання персоналу (ISO 10018:2020, IDT)
13. ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2015, IDT)
14. ДСТУ ISO 9004:2018 Управління якістю. Якість організації. Настанови щодо досягнення сталого успіху (ISO 9004:2018, IDT)
15. Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28.01.2021 (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 23, ст.197), (із поточними змінами і доповненнями), поточна редакція від 31.03.2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text
16. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text
17. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text
18. Закон України «Про публічні закупівлі» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text
19. Звіти Рахункової палати за 2020 рік. URL: https://rp.gov.ua/FinControl/FinReports/?id=851
20. Злобіна А. І. Потенціал державного фінансового контролю в Україні. Соціальна економіка. 2019. Вип. 58. С. 88-94.
21. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213 - 330), (із змінами і доповненнями), поточна редакція від 14.10.2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text
22. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141), (із змінами і доповненнями), поточна редакція від 01.01.2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр
23. Кур'янов В. В. Уніфікація системи державного фінансового контролю в умовах глобалізації. Соціальна економіка. 2020. Вип. 59. С. 72-83.

24. Мишалова Ю.О. Система вищих органів фінансового контролю зарубіжних країн. Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали V Міжн. наук.-практ. конф. (27-28 квітня 2023 р., м. Херсон – м. Хмельницький) , 2023. С. 518-520
25. Модель організації державної служби: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії/ Н.М. Терлецька, О.В. Лук'ян.//.Вісник Чернівецького торговельноекономічного інституту. Економічні науки. - 2021. - Вип. 1. - С. 119-126. – Режим доступу: http://nbuv. gov. ua/UJRN/Vchtei_2011_1_22
26. Моісеєнко О.М. Формування інституціонального механізму державного управління економічним розвитком України : дис. канд. наук з держ. управління: 25.00.02. Чернігів, 2021. 248 с.
27. Податки і бухгалтерський облік: науково-практичний журнал. 2023. № 11. С. 25–33.
28. Прасюк В.М. Державний фінансовий контроль: визначення поняття. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Вип. 3(28). Т. 2. С. 97-102.
29. Прасюк В.М. Предмет та об'єкти державного фінансового контролю. Науковий вісник публічного та приватного права. 2019. Вип. 4. Т. 2. С. 158-163.
30. Про затвердження Методики визначення автоматичних індикаторів ризиків, їх переліку та порядку застосування: наказ Міністерства фінансів України №647 від 28.10.2020 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1284-20#Text
31. Сисоєва І. М., Добіжа Н. В. Особливості здійснення державного фінансового контролю в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. №18. С. 11-18.
32. Урядовий портал Управління Західного офісу Держаудитслужби в Хмельницькій області. – Режим доступу: https://khm.dasu.gov.ua/
33. Хміль Ф. І. Практикум з менеджменту організацій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ф. І. Хміль. - Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2019. - 332 с
34. Ходаківська Л.О., Грибовська Ю.М. Органи фінансового контролю: вітчизняний та міжнародний досвід. Проблеми обліково-аналітичного

забезпечення управління підприємницькою діяльністю: матеріали II Міжн. наук.- практ. конф. (23 квітня 2020 р., м.Полтава), 2020. С. 461-466.

35. Шестерняк М.М., Вовк С.Б. Особливості інституціоналізації державного фінансового контролю в світі. Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія: матеріали XII Всеукр. наук.-практ. дистанційної конф. (Тернопіль, 15 грудня 2023 р.). Тернопіль: ЗУНУ, 2023.
36. Dropa Y. Development of the financial monitoring system as a component of effective control and security formation in Ukraine. Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. 2021. № 37. P. 43-35
37. The Organization of Latin American and Caribbean Supreme Audit Institutions. URL: https://olacefs.com
38. The Pacific Association of Supreme Audit Institutions. URL: https://www.pasai.org/
39. The Caribbean Organization of Supreme Audit Institutions. URL: https://carosai.org//
40. Фінансовий контроль у сфері державного будівництва: аналітичний звіт. Київ: НДФІ, 2022. 198 с.
41. Наукові праці НДФІ: збірник матеріалів. Вип. 47 / за ред. (якщо є). — Київ: НДФІ, 2023. — С. 143–148.